

Osavuositarkastus 3 / Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue

Hyvinvointilautakunta 20.10.2026
269/02.01.00/2025

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan osavuositarkastuksen 3/2026 tilinpäätösennuste laaditaan 30.9.2026 toteutumätietojen pohjalta.

Osavuositarkastuksessa esitetään

- toimialatarkastus
- talousarvion toteutuminen, keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan taloudellisten tuottojen ja kulujen määriin
- toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat
- ennuste
- osavuositarkastuksessa esitettävät talousarviomuutokset
- investointien toteutuma, poikkeamat ja ennuste

Osavuositarkastuksen pääpaino on merkittävien poikkeamien ennakoinnissa ja niihin varautumisessa tilinpäätöstä ajatellen.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toimintakate oli syyskuun lopussa -40,6 milj. euroa. Muutos edelliseen vuoteen nähden on -0,96 milj. euroa (2,4 % nousu). Toimintatuottoja on kertynyt 2,4 milj. euroa ja toimintakuluja 43,0 milj. euroa. Henkilöstömenot -22,6 milj. euroa (tot. 71,9 %) ovat kasvaneet edelliseen vuoteen vastaavaan ajankohtaan verrattuna -0,89 milj. euroa (4,1 %).

Tulosalueiden osalta toimintakatteen toteutumat 30.9.2026 tilanteessa olivat seuraavat: sivistyksen ja hyvinvoinnin yhteiset 75,5 %, opetuspalvelut 72,4 %, varhaiskasvatuspalvelut 72,0 % ja elinikäinen oppiminen 69,0 %.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen toimintakate 30.9.2026 tilanteessa sekä tämän pohjalta laadittu tulosalueen ennuste suhteessa muutettuun talousarvioon näyttää toteutuvan.

Tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto hyväksyi hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman kesäkuussa, ja vuoden 2027 priorisoitavat toimenpiteet on käsitelty palvelualueiden johtoryhmissä.

Nuorisopalvelujen henkilöstöresurssi pieneni määräaikaisen nuorisohjaajan työsuhteen päätyttyä 2.9., minkä vuoksi nuorisotilan aukioloaikoja supistettiin hieman. Samalla kehitetään suunnitelmallisesti koulu- ja alueyhteistyötä sekä 3.–6.-luokkalaisten toimintaa nuorisotilalla ja kouluissa. Yhteistyö Tuusulan nuorisopalvelujen kanssa jatkuu Ohkolan, Hyökännummen ja Kellokosken kouluilla sekä Kellokosken nuorisotilalla.

Harrastamisen Mäntsälän mallin elokuun täydennyskilpailutuksessa valittiin viisi toimijaa, ja siinä painotettiin kulttuuriharrastuksia. Hankinta monipuolistaa harrastustoimintaa ja -kokeiluja. Toimintaa koordinoiva määräaikainen nuorisohjaaja aloitti 1.9.2026, mikä vahvistaa hankkeen toteutusta ja edellyttää tiivistä yhteistyötä koulujen kanssa.

Liikuntapalvelujen toiminta- ja osallistujamäärät ovat kasvaneet edellisvuodesta. Liikuntaneuvonnan ja kuntosaliohjauksen kysyntä on lisääntynyt, kurssi- ja tapahtumatoiminta on tavoittanut eri kohderyhmiä, ja liikuntatilojen käyttöaste on ollut hyvä. Syyskauden kurssit täyttivät lähes kokonaan. Liikuntapalveluissa on käynnistetty vuoden 2027 tarvekeskeisen toiminnan suunnittelu.

Monitoimitalon elokuussa avattu kuntosali on saanut kuntalaisilta myönteisen vastaanoton. Skeittiparkki ja ulkokuntosali valmistuvat lokakuussa. Urheilupuiston korjaushankkeelle haetaan valtionavustusta yhteistyössä teknisen ja elinvoimapalveluiden kanssa. Mustanmäen luontopolun ja terveystien alueen lenkkipolkujen laajentamista suunnitellaan osana liikuntapaikkarakentamisen kehittämistä.

Vapaa-aikapalvelut koordinoivat yhteisöllisen Valotapahtuman turvallista järjestämistä yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa.

Kansalaisopiston toiminta kasvoi edellisvuoteen verrattuna kurssin lukumäärän osalta, mutta laski hivenen netto-opiskelijoiden kohdalla. Netto-opiskelijoita oli 1287 (-253) ja toteutuneita kursseja oli 298 (+13). Kansalaisopisto sai maahanmuuttajien suomen kielen opetuksen valtionavustuksen kaudelle 2026–2027.

Kirjaston tarveselvitys on valmistunut. Yhteisesittely lautakunnille ja vaikuttamistoimielimille on pidetty syyskuussa.

Seniorityössä yksilötyön tarve on vähentynyt, ja toimintaa on painotettu aiempaa enemmän uusiin ryhmämuotoisiin palveluihin. Seniorityön vuosisuunnitelma 2026 on laadittu hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien tarpeiden pohjalta. Kunnassa ikääntyneiden parissa työskentelevien työntekijöiden yhteinen kokoontuminen keskittyi yhteistyön mahdollisuuksiin ja nosti esiin tarpeen ikääntyvien asukkaiden erilaisten nivelvaiheiden tukemiseen.

Kulttuuripalveluja tarkastellaan syksyllä 2026 kokonaisuutena yli hallintorajojen, mikä tukee yhtenäistä palvelurakennetta ja strategista ohjausta.

Talousarviomuutokset

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin alueella on aloittanut 1.8.2026 vakinainen toimistosihteeri. Toimistosihteerityön palkkarahat siirrettiin osavuositarkastus 2/2026 yhteydessä 1.9.2026 alkaen sivistyksen ja hyvinvoinnin yhteiset –tulosalueelta elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueelle. Tästä tieto tuodaan hyvinvointilautakunnalle tämän osavuositarkastuksen yhteydessä.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen osavuositarkastus 3/2026 ja osavuositarkastuksen palvelualuekohtainen ja tulosaluekohtaiset talouden ja tavoitteiden toteutumat 30.9.2026 on esitetty liitteissä 1 ja 2 sekä Kuntamaisemassa.

Alla olevassa taulukossa esitetään sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen investointien toteumat 30.9.2026 tilanteessa.

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2026	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2026	Poikkeama	Ennuste
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta							
Irtain omaisuus							
Tilojen kalustaminen							
Opetussuunnitelman mukainen kalustaminen	Menot	-25 000		-25 000	-2 265	-22 735	-25 000
Opetusvälineistön uudistaminen		-30 000		-30 000	-11 720	-18 280	-30 000
Monitoimitalon kuntosali, painoharjoittelulaitteet		-60 000		-60 000	-60 646	646	-60 000
Kansalaisopiston opetuskaluston uusiminen		-15 000		-15 000	-8 020	-6 980	-15 000
Aineeton käyttöomaisuus							
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä							
	Menot	-130 000		-130 000	-82 651	-47 349	-130 000
	Tulot						
	N Netto	-130 000		-130 000	-82 651	-47 349	-130 000

Valmistelija

Controller Kristian Kuisma, sähköposti kristian.kuisma(@)mantsala.fi,
hyvinvointipäällikkö Elo Katja, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi

Esittelijä

Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä elinikäisen oppimisen ja
hyvinvoinnin tulosalueen osavuositarkastuksen 3/2026

Päätös

Liite 1. Osavuositarkastus 3/2026 / Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue
Liite 2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen strategiaa tukevat tavoitteet ja
toimenpiteet vuodelle 2026 / Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi